

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Gebri Arabis Chimia

Geber

Lugduni Batavorum, 1668

De Cineritio. Cap. XXVIII

[urn:nbn:de:bsz:31-95581](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-95581)

De probationibus perfectionis & experientis perfectionis operis.

CAP. XXVII.

PRætermisſis igitur manifeſtis experientis, de quibus narrationem non fecimus, cum omnibus ſint notæ, & certæ abſque illius ſagacitatis ingenio, ponderis, & coloris & extenſionis per malleum, artificiorum experientias tentemus, cum cautela: An ſit hujus artis adminiſtrationis projectio, complementum cum veritate adducens, quæ ſunt ſcilicet, cineritium, cementum, ignitio, fuſio, ſuper vapores acutorum expolitio, adurentis ſulphuris mixtione probatio, extinctio, calcinationis & reductionis reiteratio, & argenti vivi facilis aut difficilis ſuſceptio. Primum igitur ſecundum ordinem inchoandum: dehinc vero ſecundum eundem ad alia, ſecundum promiſſionem perfecte curramus cum cauſis eorum notis.

De Cineritio.

CAP. XXVIII.

Dicamus igitur ſermonem de cineritio, cum ſuis omnibus cauſis manifeſtiſſimis, & ſuæ fixationis modo. Eſt igitur ſola ſolaris & lunaris ſubſtantia in cineritii perdurans

durans examine. Perquirentes igitur horum corporum perfectorum veras substantiæ differentias, & causas similiter cernerit; Quare quædam magis, quædam verò minus in hujus magisterii examine à perfectione diminutorum perdurent, percunctabimur. Est tamen à nobis sufficienter narratum, horum duorum secretum corporum in suæ profundo substantiæ. Et est scilicet, quoniam illorum prima radix multa fuit argenti vivi quantitas & purissima illius essentia, & subtilissima prius: postea vero inspissata, donec cum ignitione fusionem suscipiat. Quæcunque igitur à perfectione diminuta plus terreitatis habent; minus in hoc perdurant examine: Quæcunque vero minus, plus. Quoniam hæc quidem magis adhærent, propter earum partium subtilitatem maximè se permiscentem & unientem. Et quæ similiter majoris tenuitatis sunt corpora: aut econtra quidem quæ majoris spissitudinis corpora quam quæ in perfectione consistunt, necesse est de commixto separari omnino, quoniam non sunt ejusdem fusionis, & ideo separantur. Et quæ quidem minoris sunt argenti vivi quantitate participantia, facilius de commixto separantur. Patet igitur quod cum multæ terreitatis sit Saturnus, paucæque argenti vivi quantitate, facilisque tenuitatis liquefactionis, quæ
maxi-

maximè à perfectionis examine cineritii sunt opposita ; ideo inter cætera corpora minime in cineritii artificio in commixto perdurat : imo citissime separatur & cedit. Ideoque cum inter cætera à perfectione diminuta corpora magis cedat , per hoc magis proprium est hujus magisterii examen. Et illud ideo ; quoniam citius cedit , & citius imperfectorum unumquodque secum de commixto trahit. Et propter hoc solvatur major perfecti quantitas ab ignis examinis combustionem forti : quoniam non quiescit spacio temporis longo perfectum consumptionem examinis. Et ideo ex eo per plumbi examen minus comburitur, & facilius depuratur. Quia vero Iovis substantia pluris argenti vivi capax exitit , & minoris terreitatis quantitate , majorive puritate illius atque subtiliori substantia participans , ideo magis in commixto servatur quam Saturnus & Venus : quoniam magis commixto in profundo adhæret. Et ideo est causa hæc ; quare multa perfecti deletur quantitas , prius quam ab illo separaretur conjunctus. Venus vero fusionem cum ignitione præstat : sed quia tardior est illius quam perfecti fusio : ideo separatur de commixto , tardius tamen quam Saturnus , propter ignitionem substantiæ suæ fusibilis. Quia vero minoris est argenti vivi quantitatibus quam Jupiter,

& majoris terreitatis & substantiæ spissioris : ideo facilius quam Jupiter de commixto tollitur, quoniam in profundo magis Jupiter quam Venus adhæret. Mars vero fusionem non habet, & ideo non permiscetur Saturno quod propter suæ humiditatis privationem contingit. Sed etiam propter ignis vehementiam permisceri contingat : quia humiditatem non habet, Lunæ aut Solis humiditatem combibendo ei per minima unitur. Et ideo licet terreitatem multam, & argenti vivi paucitatem, & fusionis carentiam habeat, non separatur ab eis per artificium leve. Per hoc igitur dilatatur industria artificis ad cuiusque corporis rectificationem veram : si recte ejus quod scripsimus efficaciam noverit. Si vero fantastice super illud intellectum contraxerit : nihil ex eo veritatis cognoscet. Sunt autem duo in hujus perdurantia examine perfectionis corpora ; Sol scilicet & Luna propter bonam compositionem, quæ per bonam mixtionem resultat, & illorum puram substantiam. Narreinus igitur modum illius ; Et est ut tollatur cinis cribellatus, aut calx, aut pulvis ossium animalium combustorum, aut horum omnium commixtio, aut quorundam. Dehinc itaque cum aqua madefiat, & super illud prematur manus, & fiat stratum firmum & solidum : & in medio strati

strati fiat rotunda fovea & solida : & super illius fundum spargatur vitri triti quantitas aliqua : deinde vero exsicari permittatur. Et cum sicca fuerit , ponatur illud de cuius intentione sit tolerare hujus examen in foveam dictam : & super illam carbones ignis fortis succendantur. Et super faciem examinabilis suffletur corporis donec fundatur. Quo fuso Saturni partem post partem projiciamus in illud , & super illud suffletur cum flamma fortis ignitionis. Et dum videris illud agitatum , & moveri motu concussionis forti , non est purum. Expecta igitur donec totum evanescat plumbum : quod si evanuerit , & non cesset illius motus , non est deparatum. Iterato igitur super illud plumbum projice : & super illius faciem iterato susfla , donec plumbum separetur. Quod si non quievert , iterato plumbi projectionem & susflationem in illius faciem projice ; quousque quiescat , & videas illud mundum & clarum in superficie sua. Post hoc vero carbones aperi , & ignem dissiipa ; & in faciem ejus aquam perfunde. Hoc enim perfecte examinatum invenies. Et si quandoque in susflatione hujus examinis vitrum projeris , melius & perfectius deparabitur : quoniam sordes tollit , & illas inyiscat. Potest tamen loco vitri sal projici , aut borax , aut alumen aliquod. Similiter & confici

I 3

potest

potest hujus examen cinericii in crucibulo terreo, & in circuitu illius sufflari: & super faciem ejus similiter, ut circiter confectur examinandum. His igitur sufficienter narratis, ad cementi examen transeamus, cum causis suis & suis experienciis manifestis & notis.

De Cemento.

CAP. XXIX.

DIximus igitur quod corpora quaedam magis, quaedam vero minus per ignis comburuntur calcinationis modum: Ut quae pluris sunt sulphuris quantitatem combustibilis continentia; quae vero minus, minus. Quia Sol igitur inter caetera corpora minoris est sulphuris, quantitatis: ideo inter caetera omnium mineralium corporum, minime per ignis inflammationem comburitur. Luna vero post Solem inter omnia corpora reliqua, minus est sulphuris quantitatis participans: pluris autem quam Sol. Igitur minus potest, secundum hoc inflammationis ignitionem temporis spacio longo tolerare quam Sol, & res per consimilem comburentes naturam. Minus Venus: quia Sole & Luna pluris est sulphuris, & terreitatis majoris: Ideo minus inflammationem illis tolerat: Jupiter vero minus Venere; plus vero Sole & Lu-